

Teisipäev, 11. märts 2014

P7_TA(2014)0203

Üldsuse juurdepääs dokumentidele aastatel 2011–2013**Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2014. aasta resolutsioon üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele (kodukorra artikli 104 lõige 7) aastatel 2011–2013 (2013/2155(INI))**

(2017/C 378/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 1, 10 ja 16 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 15 ja 298,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 11 ja institutsioonide kohustust pidada esindusühenduste ja kodanikuühiskonnaga avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ning eriti selle artikleid 41 (õigus heale haldusele) ja 42 (õigus tutvuda dokumentidega),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1700/2003, millega muudetakse määrust (EMÜ, Euratom) nr 354/83, mis käsitleb Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ajaloohiivide üldsusele kättesaadavaks tegemist ⁽²⁾,
- võttes arvesse selle 14. septembri 2011. aasta resolutsiooni üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele aastatel 2009–2010 ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu ja Üldkohtu kohtupraktikat dokumentidele juurdepääsu kohta ja eriti Euroopa Kohtu otsuseid kohtuasjades Access Info Europe (kohtuasi C-280/11 P), Donau Chemie (C-536/11), IFAW vs. komisjon (C-135/11) ⁽⁴⁾, My Travel (C-506/08 P), Turco (liidetud kohtuasjad C-39/05 P ja C-52/05 P) ja Üldkohtu otsuseid kohtuasjades In 't Veld vs. nõukogu (T-529/09) Saksamaa vs. komisjon ((T-59/09), EnBW vs. komisjon (T-344/08), Sviluppo Globale (T-6/10), Internationaler Hilfsfonds (T-300/10), European Dynamics (T-167/10), Jordana (T-161/04) ja CDC (T-437/08),
- võttes arvesse komisjoni 30. aprilli 2008. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (COM(2008)0229),
- võttes arvesse komisjoni 20. märtsi 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (COM(2011)0137),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 2008. aasta konventsiooni ametlikele dokumentidele juurdepääsu kohta,
- võttes arvesse nõukogu, komisjoni ja Euroopa Parlamendi 2011. ja 2012. aasta aruandeid määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 17 kohase dokumentidele juurdepääsu kohta,
- võttes arvesse 2010. aasta Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete raamkokkulepet,

⁽¹⁾ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

⁽²⁾ ELT L 243, 27.9.2003, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 51 E, 22.2.2013, lk 72.

⁽⁴⁾ Vt. IFAW vs. komisjon (C-135/11 P), mille punktis 75 on öeldud, ilma et oleks järele vaadatud nõutud dokumendist: „Üldkohtul ei olnud konkreetse juhtumi puhul võimalik hinnata, kas dokumentidele juurdepääsu saab seaduspäraselt keelata erandite alusel“.

Teisipäev, 11. märts 2014

- võttes arvesse 20. novembri 2002. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelist institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi juurdepääsu kohta nõukogu tundliku sisuga teabele julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas,
 - võttes arvesse oma 12. septembri 2013. aasta resolutsiooni Euroopa Ombudsmani 2012. aasta tegevuse aruande kohta ⁽¹⁾ ning 17. detsembri 2009. aasta resolutsiooni dokumentidele juurdepääsu käsitleva õigusliku raamistiku vajaliku edasiarenduse kohta lähtuvalt Lissaboni lepingu jõustumisest (määrus (EÜ) nr 1049/2001) ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 2012. aasta tegevuse aruannet,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48 ja artikli 104 lõiget 7,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A7-0148/2014),
- A. arvestades, et Lissaboni leping on olnud jõus neli aastat; arvestades, et ELi toimimise lepingu artikliga 15 kehtestati ELi institutsioonide läbipaistvuse konstitutsiooniline raamistik ning sätestati kõigi ELi kodanike ja kõigi mõnes liikmesriigis elavate füüsiliste või juriidiliste isikute põhiõigus tutvuda ELi institutsioonide, organite ja asutuste dokumentidega; arvestades, et selle õiguse puhul tuleks järgida üldpõhimõtteid ja piiranguid, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega;
- B. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikliga 298 nähakse ette avatud, tõhus ja sõltumatu Euroopa halduskorraldus;
- C. arvestades, et üldreeglina peab seadusloomega seotud dokumentidele andma täieliku juurdepääsu, samas kui seadusloomega mitteseotud dokumentidele kehtivaid erandeid tuleks kitsendada;
- D. arvestades, et läbipaistvus on demokraatliku kodanike Euroopa Liidu oluline osa, mille demokraatlikes protsessides ja avalikus järelevalves nad saavad täielikult osaleda; arvestades, et läbipaistev halduskorraldus on kodanike, korruptsioonivastase võitluse ning liidu poliitilise süsteemi ja seadusandluse legitiimsuse huvides;
- E. arvestades, et üldsuse ulatuslik juurdepääs dokumentidele on elujõulise demokraatia oluline osa;
- F. arvestades, et hästi toimiva demokraatia korral ei pea kodanikud lootma informaatoritele valitsuste pädevuste ja tegevuse läbipaistvuse tagamiseks;
- G. arvestades, et kodanikel on õigus teada, kuidas otsustusprotsess toimub, kuidas nende esindajad tegutsevad, õigus nad oma tegude eest vastutama panna ja teada, kuidas avaliku sektori raha eraldatakse ja kulutatakse;
- H. arvestades, et liidu haldusasutustes ei ole endiselt nõuetekohaselt rakendatud ELi õigusakte dokumentidele juurdepääsu kohta; arvestades, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 erandeid kohaldatakse haldusasutuste poolt pigem rutiinselt kui erandlikult;
- I. arvestades, et vastavalt kohtupraktikale, kui institutsioon keeldub andmast juurdepääsu dokumentidele, mida tal on palutud avalikustada, peab ta põhimõtteliselt selgitama, kuidas selle dokumendi avalikustamine konkreetselt ja tegelikult kahjustab eranditega kaitstud huve – muu hulgas määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklis 4 ette nähtud huve (vt In 't Veld vs. nõukogu ⁽³⁾);
- J. arvestades, et konkreetset ja ennustatavat ohtu kõnealusele huvile ei saa kindlaks teha üksnes hirmust avalikustada ELi kodanikele institutsioonidevahelisi eriarvamusi seoses Euroopa Liidu rahvusvahelise tegevuse õigusliku alusega, luues seega kahtlusi selle tegevuse seaduslikkuse suhtes (vt In 't Veld vs. nõukogu ⁽⁴⁾);
- K. arvestades, et 2012. aastal olid Euroopa Ombudsmani kümnest tähtsast uurimisest kuus seotud läbipaistvusega;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0369.

⁽²⁾ ELT C 286 E, 22.10.2010, lk 12.

⁽³⁾ In 't Veld vs. nõukogu (T-529/09), punkt 19.

⁽⁴⁾ In 't Veld vs. nõukogu (T-529/09), punkt 75.

Teisipäev, 11. märts 2014

- L. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamise statistika näitab kõigis kolmes institutsioonis esialgsete taotluste arvu vähenemist;
- M. arvestades, et täpselt määratletud dokumentide taotluste arv parlamendis on vähenenud (1 666-lt 2011. aastal 777-le 2012. aastal); arvestades siiski, et määratlemata dokumentide taotluste protsent, nt „kõik dokumendid, mis on seotud...“, on parlamendis tõusnud (35,5 %-lt 2011. aastal 53,5 %-le 2012. aastal); arvestades, et nõukogust taotletud dokumentide arv on vähenenud (9,641-lt 2011. aastal 6,166-le 2012. aastal) ⁽¹⁾;
- N. arvestades, et kvantitatiivsed andmed, mis on esitatud 2012. aasta aruannetes, viitavad nii komisjoni (12 %-lt 2011. aastal 17 %-le 2012. aastal) kui ka nõukogu (12 %-lt 2011. aastal 21 %-le 2012. aastal) täieliku juurdepääsu andmisest keeldumise sagenemist, samal ajal kui parlamendi täieliku juurdepääsu andmisest keeldumise arvnäitajad on muutumatud (5 % nii 2011. kui ka 2012. aastal);
- O. arvestades, et komisjoni puhul on näha märkimisväärset tõusu kinnitatavate taotluste osas (165-lt 2011. aastal 229-le 2012. aastal), mille tulemuseks on veidi rohkem täielikult läbi vaadatud otsuseid, vähem osaliselt läbi vaadatud otsuseid ja rohkem kinnitatud otsuseid, samal ajal kui nõukogu ja parlamendi kordustaotlustega seotud arvnäitajad on suhteliselt muutumatud (nõukogu: 27-lt 2011. aastal 23-le 2012. aastal, parlament: 4-lt 2011. aastal 6-le 2012. aastal);
- P. arvestades, et mitmete taotluste tulemusena on esitatud kaebused Euroopa Ombudsmanile (komisjon: 10-lt 2011. aastal 20-le 2012. aastal, nõukogu: 2-lt 2011. aastal 4-le 2012. aastal, parlament: 1 nii 2011. kui ka 2012. aastal);
- Q. arvestades, et Euroopa Ombudsman lõpetas mitmete kaebuste käsitlemise 2011. ja 2012. aastal kriitilise märkusega või ettepanekutega edasise tegevuse kohta (komisjon: kümnel korral 18st 2011. aastal kuni kaheksal korral 10st 2012. aastal, nõukogu: andmed puuduvad, parlament: mitte ühtegi 2011. aastal kuni üks ühest 2012. aastal);
- R. arvestades, et mitmete dokumentidele juurdepääsu käsitlevate taotlustega on kaasnenud kohtuasja esitamine Üldkohtule või Euroopa Kohtusse edasikaebamine (komisjon: juhtumist ja kolmest edasikaebusest 2011. aastal 14 juhtumi ja ühe edasikaebuseni 2012. aastal; nõukogu: ühest juhtumist ja kahest edasikaebusest 2011. aastal ühe edasikaebuseni 2012. aastal ⁽²⁾; parlament: mitte ühtegi 2011. või 2012. aastal);
- S. arvestades, et Üldkohus on suurel määral otsustanud suurema läbipaistvuse kasuks või edastanud määruse (EÜ) nr 1049/2001 selgitused mitme juhtumi puhul (komisjon: kuuest viis ⁽³⁾ 2011. aastal ja viiest viis 2012. aastal ⁽⁴⁾; nõukogu: ühest üks 2011. aastal (Access Info Europe, T-233/09) ja neljast üks 2012. aastal (In 't Veld, T-529/09); parlament: kahest üks 2011. aastal ⁽⁵⁾ (Toland, T-471/08) ja ühest üks 2012. aastal (Kathleen Egan ja Margaret Hackett, T-190/10));
- T. arvestades, et Euroopa Kohus on suurel määral otsustanud suurema läbipaistvuse kasuks järgmistel juhtudel: komisjon: ühest üks 2011. aastal (My Travel, C-506/08) ja kolmest üks 2012. aastal (IFAW, C-135/11 P) ⁽⁶⁾; nõukogu ja parlament: mitte ühtegi 2011. ega 2012. aastal);
- U. arvestades, et komisjoni, nõukogu ja parlamendi aastaaruanded ei esita võrdlevat statistikat; arvestades, et need kolm institutsiooni ei järgi samu täielikkuse standardeid statistiliste andmete esitamisel;

⁽¹⁾ Komisjon ei esita taotletud dokumentide kohta täpsustusi. Komisjoni dokumentidega seotud esialgsete taotluste arv oli 2011. aastal 6447 ja 2012. aastal 6014.

⁽²⁾ Nõukogu vs. In 't Veld (Euroopa Parlamendi sekkumine In't Veldi toetuseks).

⁽³⁾ Kohtuasjad Batchelor (T-362/08), IFAW II (T-250/08), Navigazione Libera del Golfo (T-109/05 ja T-444/05), Jordana (T-161/04), CDC (T-437/08) ja LPN (T-29/08).

⁽⁴⁾ Saksamaa vs. komisjon ((T-59/09), EnBW vs. komisjon (T-344/08), Sviluppo Globale (T-6/10), Internationaler Hilfsfonds (T-300/10), European Dynamics (T-167/10).

⁽⁵⁾ Teine kohtujuhtum on Dennekamp (T-82/08), milles üldkohus toetas Parlamendi otsust isikuandmete kaitsmise alusel.

⁽⁶⁾ Vt kohtuasja IFAW seoses dokumentide pärinemisega liikmesriigist ja üldkohtu kohustust hinnata kõnealuseid dokumente; ja kahte teist juhtumit seoses juhtimise järelevalvemenetluse ühinemisega, Agrofert (C-477/10 P) ja Éditions Odile Jacob (C-404/10 P). Neid kolme Euroopa kohtu otsust ei ole komisjoni aastaaruandes kirjeldatud.

Teisipäev, 11. märts 2014

- V. arvestades, et kõige sagedasem erandi tegemise põhjus on „otsustusprotsessi kaitsmine“, mida komisjon ja nõukogu kasutasid esialgsete taotluste käsitlemisel (komisjon: 17 %-lt 2011. aastal 20 %-le 2012. aastal, nõukogu: 41 % nii 2011. kui ka 2012. aastal); arvestades, et nõukogu teine kõige sagedasem erandi tegemise põhjus oli „rahvusvaheliste suhete kaitsmine“; arvestades, et parlamendi kõige tavalisem erand oli „eraelu- ja isikupuutumatus kaitsmine“;
- W. arvestades, et institutsioonidel ei ole õnnestunud rakendada ELi toimimise lepingu artikli 15 lõiget 2 ja lõike 3 viiendat lõiku seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu avaliku istungi kohustusega seadusandliku akti eelnõu kaalumisel ning avalikustada artikli 15 lõikes 3 teises lõigus viidatud määrustes sätestatud seadusandlike menetlustega seotud dokumendid;
- X. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõige 3 sätestab läbipaistvusele erandi, „kui dokumendi avaldamine kahjustaks olulisel määral institutsiooni otsustamisprotsessi, välja arvatud juhul, kui dokumendi avaldamise suhtes esineb ülekaalukas avalik huvi“; arvestades, et see säte eelneb Lissaboni lepingule ja see tuleb viia kooskõlla ELi toimimise lepingu artikliga 15;
- Y. arvestades, et Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas Access Info Europe (¹) kinnitab, et liikmesriikide nimede ja ettepanekute avaldamine ei kahjusta otsustusprotsessi; arvestades, et üldkohus otsustas oma varasemas otsuses selles kohtuasjas, et „kui kodanikud saavad oma demokraatlikke õigusi kasutada, peab neil olema võimalik otsustusprotsessi üksikasjalikult jälgida“;
- Z. arvestades, et rahvusvahelistel kokkulepetel on mõju ELi õigusaktidele; arvestades, et nendega seotud dokumendid peaksid olema põhimõtteliselt avalikud, piiramata seaduslikke erandeid; arvestades, et erandite rakendamine rahvusvaheliste suhete kaitsmisel kohaldub vastavalt kohtuasja In 't Veld vs. nõukogu (T-529/09) otsuse punkti 19 sätetele;
- AA. arvestades, et komisjoni, parlamendi ja nõukogu kolmepoolsed kohtumised määratlevad ELi õigusaktide moodustamise; arvestades, et kolmepoolsed kohtumised ei ole avalikud ja mitteametlike kolmepoolsete kohtumiste dokumente, muu hulgas päevakorrad ja koondaruanded, ei tehta vaikimisi kättesaadavaks ei avalikkusele ega parlamendile, mis on vastuolus ELi toimimise lepingu artikliga 15;
- AB. arvestades, et nõukogu eesistujariigi esitatud või tema valduses olevad selles rollis tehtava tööga seotud dokumendid peaksid olema juurdepääsetavad kooskõlas ELi läbipaistvuse eeskirjadega;
- AC. arvestades, et läbirääkimised määruse (EÜ) nr 1049/2001 muutmise üle on ummikusse jõudnud; arvestades, et uus vahend peab tagama märkimisväärselt suurema läbipaistvuse kui senine olukord;
- AD. arvestades, et parlamendi kinniste koosolekute taotlusi peaks põhimõtteliselt käsitlema kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1049/2001; arvestades, et selliseid taotlusi hindab parlament igal üksikjuhul eraldi ning neid ei rahuldata automaatselt;
- AE. arvestades, et parlamendi ja komisjoni vaheliste suhete 2010. aasta raamkokkuleppe reguleerimisalasse jäävate dokumentide salastamise liigitamine konfidentsiaalsuse tasemetele või „tundlikeks dokumentideks“ määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 9 kohaselt peaks tuginema hoolikale ja üksikasjalikule kaalutlemisele; arvestades, et ülesalastamine põhjustab tarbetut ja ebaproportsionaalset dokumentide salastamist ja piisava põhjenduseta kinniseid koosolekuid;
- AF. arvestades, et läbipaistvus jääb reegliks, sealhulgas kartelli leebema kohtlemise programmi osas; arvestades, et vastavalt aluslepingute sätetele on automaatne avalikustamiskeeld läbipaistvuse eeskirjade rikkumine; arvestades, et salastamine on erandlik ning liikmesriikide kohtunikud peavad põhjendama iga juhtumit eraldi, võttes arvesse kahju hüvitamise hagi;

(¹) Nõukogu vs. Access Info Europe, kohtuasi C-280/11 P.

Teisipäev, 11. märts 2014

AG. arvestades, et on soovitatud töötada ELi suunised välja kohtunike abivahendina; kusjuures sellised suunised peaksid eristama ettevõtte dokumente komisjoni valduses olevatest kartelli toimikutest;

Õigus tutvuda dokumentidega

1. tuletab meelde, et läbipaistvus on üldreegel ja Lissaboni leping sätestab dokumentidele juurdepääsu põhiõiguse;
2. tuletab meelde, et võimalikult laia üldsuse juurdepääs dokumentidele on vajalik selleks, et võimaldada kodanikel ja kodanikuühiskonnal ELi tegevuse kõikide aspektide kohta tõhusalt arvamust avaldada;
3. tuletab meelde, et läbipaistvus suurendab üldsuse usaldust ELi institutsioonide vastu, andes kodanikele võimaluse saada teavet ja osaleda liidu otsustusprotsessis ning aidata seeläbi kaasa ELi demokraatlikumaks muutmisele;
4. tuletab meelde, et dokumentidele juurdepääsust keeldumise otsused peavad põhinema selgesõnalistel ja rangelt määratletud eranditel, mida täiendavad põhjendatud ja üksikasjalikud selgitused, võimaldades kodanikel keeldumisest aru saada ning kasutada tõhusalt nende käsutuses olevaid õiguskaitsevahendeid;
5. tuletab meelde vajadust kehtestada sobiv läbipaistvuse ja andmekaitse tasakaal, mida võib näha Bavarian-Lageri kohtuotsuses, ning rõhutab, et andmekaitset ei tohiks „väärkasutada“, eelkõige huvide konfliktide ja kohatu mõjutamise varjamiseks ELi halduse ja otsustusprotsessi kontekstis; märgib, et Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas Bavarian Lager põhineb määruse (EÜ) nr 1049/2001 praegusel sõnastusel ega takista sõnastuse muutmist, mis on oluline ja kiireloomuline, eriti peale dokumentidele juurdepääsu õiguse selgesõnalist väljakuulutamist aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas;
6. palub kõigil institutsioonidel, organitel ja asutustel rangelt rakendada määrust (EÜ) nr 1049/2001, võttes täiel määral arvesse sellega seotud kohtupraktikat ning ühtlustades nende suhtes kehtivad eeskirjad vastavalt määruse sättele ja mõttele, eelkõige seoses dokumentidele juurdepääsu taotlustele vastamise tähtaegadega, tagades samal ajal, et see ei too kaasa pikemaid tähtaegu; palub nõukogul avalikustada nõukogu töörühmade koosolekute protokollid ja kohtuasja Access Info Europe arvesse võttes ka liikmesriikide nimed ja nende ettepanekud;
7. palub kõigil institutsioonidel, organitel ja asutustel määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamisel rangelt hinnata dokumendi, tabeli, graafiku, lõike või fraasi osalise avalikustamise võimalusi;
8. kutsub kõiki ELi institutsioone, organeid, talitusi ja asutusi arendama läbipaistvuse suhtes edasi ennetavamad lähenemisviisi, tehes oma veebisaitidel üldsusele kättesaadavaks võimalikult paljud dokumendiliigid, sealhulgas asutusesised haldusdokumendid, ja lisades need oma avalikesse registritesse; on seisukohal, et see lähenemisviis aitab kindlustada tegeliku läbipaistvuse ning vältida asjatuid kohtuvaidlusi, mis võivad põhjustada nii institutsioonidele kui ka kodanikele tarbetuid kulutusi ja koormust;
9. palub kõigil institutsioonidel, organitel ja asutustel rakendada määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklit 11 ning luua avalike dokumentide registrid, millele oleks selge ja ligipääsetav struktuur, hea otsingufunktsioon, mis sisaldaksid koostatud ja registrisse kantud dokumente käsitlevat korrapäraselt ajakohastatud teavet, viiteid avalikustamisele mittekuuluvate dokumentide kohta ning avalike kasutajate aitamiseks kasutajajuhendit registris olevate dokumendiliikide kohta;
10. palub kõigil institutsioonidel, organitel ja asutustel avaldada oma dokumentide registrites süstemaatiliselt ja viivitamata kõik dokumendid, mis ei olnud varem üldsusele kättesaadavad, kuid mis on avalikustatud dokumentidele üldisse juurdepääsu nõudvate taotluste tulemusena;
11. palub haldusasutustel anda täielik viide kõigile dokumentidele, mis kuuluvad esialgse taotluse järel määruse (EÜ) nr 1049/2001 dokumentide juurdepääsu taotluste reguleerimisalasse;

Teisipäev, 11. märts 2014

12. rõhutab, et Euroopa Ombudsmani poole pöördumine on kasulik valik, kui asjaomane haldusasutus tõendab juurdepääsukeeldu dokumentidele; tuletab siiski meelde, et ombudsmani otsuse jõustamiseks puuduvad vahendid;

13. rõhutab, et kohtuvaidlustega kaasnevad äärmiselt pikad protsessid, suured, isegi ülemäärased kulud ja ebakindlad tulemused, mis tekitavad põhjendamatu koormuse kodanikele, kes soovivad vaidlustada (osalise) juurdepääsukeelu otsust; rõhutab, et tegelikkuses tähendab see, et puudub tõhus õiguslik vahend dokumentidele juurdepääsu taotluse negatiivse otsuse vastu;

14. palub ELi institutsioonidel, organitel ja asutustel võtta kiiresti vastu kiiremad, vähem kohmakad ja kättesaadavamad menetlused, kus käsitletakse kaebusi seoses dokumentidele juurdepääsu andmisest keeldumisega, et vähendada vajadust kohtuasjade algatamise järele ja luua tõeline läbipaistvuskultuur;

15. rõhutab, et kolme institutsiooni ning organite ja asutuste aastaaruannetes tuleks tegevuse arvnäitajad esitada võrreldavas vormingus, mis peaks hõlmama näiteks nõutud dokumentide arvu, taotluste arvu, (osalise) juurdepääsu saanud dokumentide arvu, juurdepääsu taotluste arvu enne ja pärast kordustaotlusi; Euroopa Kohtu poolt antud juurdepääsuõigust, Euroopa Kohtu poolt antud osalist juurdepääsuõigust, juurdepääsukeeldu;

16. palub ELi institutsioonidel hoiduda vastaspoolelt kohtukulude hüvitamise nõudest ja tagada, et rahapuudus ei oleks kodanikele takistuseks otsuste edasikaebamisel;

17. märgib, et liikmesriigid peaksid vastu võtma Lissaboni lepinguga kehtestatud uue läbipaistvuse raamistiku, mida näitlikustab kohtuasi Saksamaa vs. komisjon (T-59/09), milles Saksamaa oli vastu dokumentide avalikustamisele seoses tema ametliku teatega, toetudes avaliku huvi kaitsmisele „rahvusvaheliste suhete“ kontekstis, samas kui üldkohus otsustas, et väljendit „rahvusvahelised suhted“ tuleb pidada ELi õiguse sõnastuseks ja seetõttu ei ole see komisjoni ja liikmesriikide vahelistes teatistes kohaldatav;

18. palub ELi institutsioonidel parandada tähtaegadest kinnipidamist dokumentidele juurdepääsu ja kordustaotlustele vastamisel;

19. otsustab uurida, kuidas oleks võimalik parlamendi juhatase ja esimeeste konverentsi arutelusid läbipaistvamaks muuta, muu hulgas üksikasjalike protokollide tegemise ja nende avalikustamise kaudu;

Määruse (EÜ) nr 1049/2001 läbivaatamine

20. väljendab pettumust seoses asjaoluga, et alates 2011. aasta detsembrist, kui parlament võttis vastu esimese lugemise seisukoha määruse (EÜ) nr 1049/2001 läbivaatamise kohta, ei ole tehtud edusamme, kuna nõukogu ja komisjon ei olnud valmis sisulisi läbirääkimisi alustama; palub seetõttu nõukogul jätkata nüüd määruse (EÜ) nr 1049/2001 läbivaatamist; palub nõukogul ja Euroopa Parlamendil kokku leppida uus vahend, mis tagab märkimisväärselt suurema läbipaistvuse, sealhulgas ELi toimimise lepingu artikli 15 tõhusa rakendamise;

21. kutsub kõiki ELi institutsioone, organeid ja asutusi kohaldama määrust (EÜ) nr 1049/2001 kooskõlas Århusi konventsiooni sätetega; toetab täielikult Euroopa Raviameti poliitikat avaldada Euroopa turul olevate ravimite kliiniliste uuringute aruanded taotluse alusel ja pärast seda, kui kõnealuse ravimiga seotud otsustusprotsess on lõpule viidud; rõhutab, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 muutmisel tuleb Århusi konventsiooni täielikult arvesse võtta ning määratleda kõik erandid täielikus kooskõlas konventsiooniga;

22. soovib, et iga ELi institutsioon või asutus määraks oma juhtumisstruktuuris ametisse läbipaistvuse ametniku, kes vastutab vastavuse eest ja parandab tavasid;

23. palub kõigil institutsioonidel hinnata ja vajaduse korral üle vaadata rikkumistest teatamise sisekord ja nõuab informaatoreid kaitsmist; palub eelkõige komisjonil teavitada Euroopa Parlamenti oma kogemustest seoses 2012. aastal vastu võetud ELi personali suhtes kohaldavate rikkumisest teatamist käsitlevate uute eeskirjadega ja nende rakendusmeetmetega; palub komisjonil esitada ettepaneku informaatoreid nii moraalseks kui ka rahaliseks kaitsmiseks, et informaatoreid kaitsmaks ja toetataks nõuetekohaselt osana demokraatlikust süsteemist;

Teisipäev, 11. märts 2014

Aruannete esitamine

24. palub ELi institutsioonidel, organitel ja asutustel ühtlustada nende aastaaruanded dokumentidele juurdepääsu kohta ja esitada sarnased statistilised andmed ühilduvas vormis ning võimalikult täielikult ja nii kõikehõlmavalt kui vähegi võimalik (nt lisades tabelid, mis võimaldavad otsest võrdlust);
25. palub ELi institutsioonidel, organitel ja asutustel vastu võtta parlamendi eelmises määruses esitatud soovitused avaliku juurdepääsu kohta dokumentidele;
26. palub ELi institutsioonidel lisada nende iga-aastastesse läbipaistvuse aruannetesse vastused parlamendi soovitustele;

Seadusloomega seotud dokumendid

27. palub komisjonil täiustada eksperdirühmade ja komiteemenetluse rühmade läbipaistvust, korraldades nende kohtumisi avalikult ja avalikustades liikmetele värbamismenetluse, nagu ka liikmesusega seotud teabe, menetlused, kaalutud dokumendid, hääled, otsused ja koosolekute protokollid, kõik need tuleks avalikustada internetis standardses formaadis; rõhutab, et eksperdirühmade ja komiteemenetluse rühmade liikmed peavad eelnevalt teatama, kas neil on aruteluteemade suhtes isiklike huvisid; palub komisjonil parandada ja täielikult rakendada sisesuuniseid, mis käsitlevad kõikide peadirektoraatide värbamismenetlust (muu hulgas tasakaalustatud koosseis, huvide konflikti käsitlev poliitika, avalikud konkursid) ja kulude hüvitamist käsitlevaid eeskirju ning anda selles küsimuses aru mitte üksnes dokumentidele juurdepääsu käsitlevas aastaaruandes, vaid ka peadirektoraatide iga-aastastes tegevusaruannetes; palub, et komisjon annaks eeskätt aru Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse sidusrühmade nõuanderühma tegevusest;

28. palub komisjonil, nõukogul ja parlamendil tagada mitteametlike kolmepoolsete kohtumiste suurem läbipaistvus, korraldades kohtumisi avalikult, avalikustades dokumentatsiooni, sealhulgas kalendrid, päevakorrad, protokollid, läbivaadatud dokumendid, muudatusettepanekud, vastuvõetud otsused, teave liikmesriikide delegatsioonide, nende seisukohtade ja protokollide kohta, standardses ja kergesti juurdepääsetavas internetikeskkonnas, vaikimisi ja piiranguteta määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 1 loetletud eranditeel;

29. tuletab meelde, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikkel 9 tundlike dokumentide kohta on kompromiss, mis pärast Lissaboni lepingu jõustumist ei kajasta enam uusi konstitutsioonilisi ja õiguslikke kohustusi;

30. palub ELi institutsioonidel, organitel ja asutustel säilitada ajakohastatud avalikustatud näitajad nende valduses olevate salastatud dokumentide kohta vastavalt nende liigitusele;

Dokumentide salastamine

31. palub komisjonil teha ettepanek võtta vastu määrus, millega kehtestatakse ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele selged eeskirjad ja kriteeriumid dokumentide liigitamiseks;

32. palub institutsioonidel hinnata ja põhjendada kinniste koosolekute taotlusi kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1049/2001;

33. kutsub liidu institutsioone üles moodustama sõltumatu ELi üldjärelevalveasutus dokumentide liigitamiseks ja kinniste istungite pidamise taotluse uurimiseks;

Finantsteave

34. palub institutsioonidel teha avalikult kättesaadavaks ja kodanikele juurdepääsetavaks dokumendid Euroopa Liidu eelarve, selle täitmise ning ELi vahendite ja toetuste saajate kohta ning rõhutab, et nimetatud dokumendid on kättesaadavad ka eraldi veebilehe ja andmebaasi vahendusel ning liidu finantsläbipaistvust käsitleva andmebaasi vahendusel;

Rahvusvahelised läbirääkimised

35. väljendab muret seoses tavapärase praktikaga kohaldada rahvusvaheliste suhete kaitsmise erandit dokumentide salastamise põhjendusena;

Teisipäev, 11. märts 2014

36. tuletab meelde, et kui institutsioon otsustab keelata juurdepääsu dokumentidele, mida tal on palutud avalikustada, peab ta põhimõtteliselt selgitama, kuidas selle dokumendi avalikustamine võib konkreetselt ja tegelikult kahjustada avalikku huvi seoses rahvusvaheliste suhetega;

37. rõhutab, et hoolimata nendest põhimõtetest ei ole seda endiselt praktikas rakendatud, nagu näitab üldkohtu otsus kohtuasjas T-529/09 (*In 't Veld vs. nõukogu*) seoses nõukogu keeldumisega anda juurdepääs tema õigustalituse arvamusele ELi-USA TFTP lepingu kohta;

Õigustalituse arvamused

38. rõhutab, et institutsioonide õigustalituste arvamused tuleb põhimõtteliselt avalikustada, nagu rõhutatakse Euroopa Kohtu otsuses kohtuasjas *Turco*: „määrusega (EÜ) nr 1049/2001 taotletakse, nagu on viidatud preambuli põhjenduses 4 ja artiklis 1, anda avalikkusele juurdepääsuõigus institutsioonide dokumentidele nii ulatuslikult kui võimalik“⁽¹⁾;

39. tuletab meelde, et enne kui hinnata, kas artikli 4 lõike 2 teise taande õigusnõustamise kaitsmise erandit kohaldatakse, peab asjaomane institutsioon tagama, et küsitud dokument oleks tõepoolest seotud õigusnõustamisega, ja kui see on nii, siis tuleb otsustada, millised osad on tegelikult asjassepuutuvad ja võivad seega olla kaitstud selle erandiga (*Turco*, punkt 38);

40. kutsub institutsioone üles järgima *Turco* kohtuotsust õigusprotsessi raamistikus visandatud õigustalituse arvamuste osas, milles otsustati, et „just avatus on see, mis toetab institutsioonide suuremat õiguspärasust Euroopa kodanike silmis ja tõstab usaldust nende suhtes, võimaldades mitmesuguste seisukohtade vahelisi avatud arutelusid“ ja et „see on tegelikult pigem teabe ja arutelude puudumine, mis annab võimaluse kahtluste tekkimiseks kodanikes, mitte ainult seoses üksiku õigusakti seaduslikkusega, vaid ka seoses otsustamisprotsessi kui terviku õiguspärasusega“⁽²⁾;

41. arvestades, et nagu otsustati kohtuasjas *In 't Veld vs. nõukogu (T-529/09)*⁽³⁾, ei saa teatavat ja ennustatavat ohtu kõnealusele huvile kehtestada üksnes hirmust avalikustada ELi kodanikele institutsioonidevahelisi eriarvamusi seoses Euroopa Liidu rahvusvahelise tegevuse õigusliku alusega, luues seega kahtlusi selle tegevuse seaduslikkuse suhtes;

Leebem kohtlemine seoses kartellidega

42. rõhutab, et Euroopa Kohus otsustas kohtuasja C-536/11 lõikes 43, et „mis tahes taotlust juurdepääsuks [kartelli toimik] tuleb hinnata iga juhtumi korral eraldi [riiklike kohtute poolt], võttes arvesse kõiki juhtumiga seotud asjakohaseid tegureid“;

o

o o

43. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Ombudsmanile, Euroopa Andmekaitseinspektorile ja Euroopa Nõukogule.

⁽¹⁾ Liidetud kohtuasjad *Rootsi ja Truco vs. nõukogu ja komisjon (C-39/05 P ja C-52/05 P)*, punkt 35.

⁽²⁾ Liidetud kohtuasjad *Rootsi ja Truco vs. nõukogu ja komisjon (C-39/05 P ja C-52/05 P)*, punkt 59.

⁽³⁾ *In 't Veld vs. nõukogu (T-529/09)*, punkt 75.